

PRACOVNÍ SEŠIT

Projekt:	Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend
Číslo projektu:	CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_017/0003539
Veřejná zakázka:	Vzdělávání v oblasti sociální práce s osobami ohroženými ztrátou bydlení včetně problematiky dávek na bydlení

6. POUŽÍVÁNÍ METOD A PROCESŮ SOCIÁLNÍ PRÁCE PŘI PODPOŘE KLIENTŮ SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ VČETNĚ ZÁKLADŮ KRIZOVÉ INTERVENCE

V této kapitole se seznámíte s metodami a technikami sociální práce zaměřené na podporu klientů sociálního bydlení. Seznámíte se s tím, jaké jsou možnosti práce se vztahem, a jak dobře rozumět klientům sociálního bydlení na základě porozumění jejich potřebám, životnímu příběhu a vlivu traumatu v rámci jejich vývoje. Získáte informace, jak individuálně plánovat a doprovázet klienty službou sociálního bydlení. Zjistíte, jak pracovat s motivací klientů, jak zvládat krizové situace a předcházet návratu nepříznivé sociální situace čili relapsu.

Použití konkrétních metod a postupů sociální práce s klientem se odvíjí od základního či strategického rámce, ve kterém jsou definovány základní principy, zásady a hodnoty např. zaměření na člověka, na silné stránky, na řešení, na přítomnost. Toto zakotvení umožní pracovníkům reflektovat použití konkrétních postupů. V sociální práci je mnoho oblastí, kdy se pracovníci dostávají do situací, kdy je obtížné se rozhodnout. Většina situací při práci s klientem nemá univerzální řešení a ke klientům je důležité přistupovat individuálně. Proto, aby bylo při individuálních řešeních u konkrétních klientů možné nastavit rovný přístup a sjednotit činnost rozmanitých osobností sociálních pracovníků, je užitečné sjednotit práci na úrovni hodnot, principů a přístupů.

Hlavní metodou při práci s klientem sociálního bydlení je případová práce. **V tomto modulu se seznámíte s vybranými přístupy případové práce a jejich metodami. Konkrétně Plánování zaměřené na člověka a Psychosociální rehabilitace – metodika CARE (Comprehensive approach to rehabilitation).** Tyto přístupy nabízejí jak zakotvení v principech, tak konkrétní praktické postupy. V tomto modulu se zaměříme na ty postupy, které Vám mohou pomoci uspořádat informace o klientovi, společně s ním tak, aby mu umožnily lépe se orientovat v jeho životní situaci. Ústředním prvkem obou přístupů je práce s přáním člověka. Následně zjistíte, jak na základě přání definovat cíl a akční plán.

Vybudování pomáhajícího vztahu je základním předpokladem poskytování podpory. Hlavním nástrojem metod sociální práce je osobnost pracovníka, jeho schopnost vytvářet vztah a komunikovat. Mnohem více než účel ovlivňuje výsledek komunikace její způsob. Chce-li pracovník profesionálně pomáhat, měl by mít jasno, co je pomocí a co nikoliv. Jaký způsob vztahu a jednání vede k posílení a začlenění klienta a jaký způsob vztahu a jednání klienta oslabuje a vyděluje od druhých lidí.

Způsob naší komunikace ovlivňuje druhého člověka. Cílem je umožnit absolventům kurzu seznámit se se způsobem komunikace, který vede k posílení klienta, se kterým spolupracují. Jedním z možných přístupů, ve kterém mohou pracovníci najít pro práci se vztahem oporu je „Na člověka zaměřený přístup“ C. R. Rogerse. Rogers pojmenoval dostatečné a nezbytné podmínky změny, kde na straně pracovníka jsou nejdůležitější schopnost navázat kontakt, opravdovost, bezpodmínečné přijetí a empatické porozumění.

Abychom mohli pomoci druhému člověku, je důležité mu rozumět a pomoci mu, aby on rozuměl sobě a svému životu. Je nezbytné umět porozumět druhému člověku, jeho silným stránkám, omezením i jeho zranitelnosti. To, jak jeho současné fungování ovlivnil jeho životní příběh a jeho zkušenost s uspokojováním či narušením jeho potřeb. Součástí porozumění člověku je i porozumění jeho zranitelnosti včetně pochopení vlivu traumatu na osobnost a chování člověka.

Motivace je jedním ze základních zdrojů. Součástí výbavy sociálního pracovníka je schopnost podpory a motivace pro změnu k lepšímu, pochopení procesu změny a jeho doprovázení, pochopení faktorů motivace. Součástí procesu změny je i relaps, tj. návrat nepříznivé situace.

Krise patří k životu, a pokud je zvládnuta, je příležitostí k růstu. Klient v krizi je zároveň zranitelný a zároveň silně motivován ke změně.

PODKLADY PRO PREZENČNÍ ŠKOLENÍ

1) Cvičení: Osobní sen

Zadání:

Zkuste se zamyslet nad svým životem v duchu „Plánování zaměřeného na člověka“.

Nejprve si vezměte pastelky nebo fixy a čistý papír. Pak si přečtete následující otázky. Odpovědi na následující otázky nepište, ale zkuste si je nakreslit.

- Jaký je Váš sen?
- Jak bude Váš život vypadat, když se Váš sen splní?
- Co všechno je ve Vašem snu důležité?
- Jak do Vašeho snu zapadají pro Vás důležité lidi?

Prostor pro poznámky:

---

2) Cvičení: Silné stránky a zdroje

Zadání:

Co jsou Vaše silné stránky a zdroje? Ve dvojicích ved'te rozhovor nad Vašimi silnými stránkami. Úkolem Vašeho partnera je pomoci Vám pojmenovat co nejvíce silných stránek. Použijte pět oblastí silných stránek z metodiky CARE.

- Jsem – vlastnosti člověka
- Chci – přání a touhy člověka
- Umím – schopnosti a dovednosti člověka
- Mám – materiální a sociální zdroje
- Zním – znalosti a zkušenosti člověka

Prostor pro poznámky:

---

3) Cvičení: Osobní zranitelnost

Zadání:

Zamyslete se nad vlastní zranitelností.

- Co jsou Vaše citlivá místa? V jakých situacích jste zranitelní?
- Co Vám pomáhá se chránit? Co Vám pomáhá Vaši zranitelnost zvládat?
- Co jste se díky své zranitelnosti naučili?
- Jakou podporu potřebujete od druhých? Umíte si říkat o to, co potřebujete?

Prostor pro poznámky:

---

4) Cvičení: Trauma Informed Care

Zadání:

Zamyslete se nad výskytem traumatu ve Vaší práci s klienty.

- Setkali jste se s některými projevy traumatu u Vašich klientů?
- Jaké projevy traumatu můžete rozpoznat u Vašich klientů?
- Ve kterých situacích by ve Vaší práci mohlo dojít k retraumatizaci klienta nebo pracovníků?
- Podařilo se někomu Vás retraumatizovat?
- Jaké projevy traumatu a retraumatizace znáte u sebe?
- Jakou pro sebe potřebujete v takových situacích podporu?

Prostor pro poznámky:

---

5) Cvičení: Profil na jednu stránku

Zadání:

Zpracujte si svůj vlastní profil na jednu stránku. Můžete využít následující vzor nebo si jej vytvořit zcela podle sebe.

Můj profil na jednu stránku (grafický)

Prostor pro fotku klienta

1. Co na mě mají lidé rádi a co obdivují (silné stránky):

2. Co je pro mě důležité:

3. Mé oblíbené aktivity:

4. S čím potřebuji pomoci, aby v mém životě mohlo to co je pro mne důležité v bodech 1-3 fungovat?:

Prostor pro poznámky:

---

6) Cvičení: Osobní profil přání a silných stránek

Zadání:

Projděte si jednotlivé oblasti osobního profilu z metodiky CARE a zamyslete se nad tím, jak jste v dané oblasti spokojeni. Můžete si svoji spokojenost vyjádřit pomocí škály od 1 do 10. Následně si ve dvojici projděte a pojmenujte, co jsou Vaše přání, zdroje a silné stránky v těchto oblastech.

Osobní profil

Jméno: _____ ©J.P.Wilken, D. Hollander 2011, převzato od Rapp a Goscha 2006

Současné možnosti a zkušenosti	Přání a ambice	Předchozí možnosti a zkušenosti
	Bydlení Práce, zaměstnání Učení – vzdělávání Rekreace – volný čas Zdraví a pocit pohody Péče o sebe a ostatní Vztahy Bezpečí	

Která přání jsou nejdůležitější?

7) Cvičení: Akční plán

Zadání:

Převedte jedno své přání v akční plán. Ve dvojici prozkoumejte jedno přání. Jaký je jeho obsah? Jaký je jeho význam? Proč je pro Vás důležité? Jak bude váš život vypadat, když se přání splní? Co jsou důležitá kritéria splněného přání? Následně si udělejte plán konkrétních jednorázově proveditelných kroků na nejbližší období.

Čeho chci dosáhnout (cíl):			
Proč je to pro mě důležité:			
Co dělám já	Co dělají ostatní	Kdy chci, aby bylo cíle dosaženo	Datum, kdy jsem dosáhl/a cíle